

BIDRAG TILL  
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

---

**C) BERGSHANDTERINGEN.**

---

COMMERCE-COLLEGIUM

UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

FÖR ÅR

**1875.**



STOCKHOLM,  
TRYCKT HOS K. L. BECKMAN,  
1877.

## INLEDNING

### TILL

**Bidrag till Sveriges officiella statistik. C, Bergshantering. Commerce Collegii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : P.A. Norstedt & söner, 1859-1911.**

**Täckningsår: 1858-1910.**

Serien bytte 1867 namn till Bergshanteringen.

#### **Föregångare:**

Bergs-Collegii underdåniga berättelse om förhållandet med bergshandteringen. – Stockholm, P. A. Norstedt & söner, 1835-1858.

Täckningsår: 1833-1857.

#### **Efterföljare:**

Bergshantering / Kungl. Kommerskollegium. – Stockholm : K. L. Beckman, 1912-1978. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1977.

#### **Översiktspublikation:**

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

S. 1. Tab. 1. Produktion av järnmalm, tackjärn samt vissa andra metaller 1836-1950.

S. 2. Tab. 2. Produktion av viktigare andra malmer än järnmalm samt av stenkol m. m. 1871-1950.

S. 3. Tab. 3. Produktion av viktigare järnmalm och tackjärn länsvis 1881-1950, 1000 ton.

S. 4-5. Tab. 4. Bergshantering 1896-1950.

Sveriges bergshantering år 1913 : specialundersökning / av Kommerskollegium. – Stockholm : Isaac Marcus, 1917. – 257, 108 s. – (Sveriges officiella statistik).

S. 1-85: Några historiska data rörande den svenska bergshanteringen [från äldsta tid och fram till 1915].

BIDRAG TILL  
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

---

**C) BERGSHANDTERINGEN.**

---

COMMERCE-COLLEGIUM

UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

FÖR ÅR

**1875.**



STOCKHOLM,  
TRYCKT HOS K. L. BECKMAN,  
1877.



**Innehåll.**

**Table des matières.**

	Sid.		Pages.
1:o Jernhandteringen:		1:o Industrie du fer:	
Malmuppföringen .....	4.	Production:	
Tackjernstillverkningen .....	14.	Minerais de fer .....	4.
Gjutgodstillverkningen .....	16.	Fonte .....	14.
Stångjernstillverkningen .....	18.	Objets moulés en fonte de seconde fusion .....	16.
Ståltillverkningen .....	19.	Fer en barres .....	18.
Jern- och stål-manufaktur-tillverkningen .....	21.	Acier .....	19.
Jernrörelsen på vågarna .....	22.	Ouvrages en fer et en acier, forgés ou laminés .....	21.
2:o Uppfordrad malm af annat slag än jernmalm äfvensom		Mouvement des fers et aciers aux bureaux des poids	
svafvelkis: (silfver- och bly-malmer; kopparmalm; nic-		et mesures dans les entrepôts .....	22.
kelmalm; koboltmalm; zinkmalm; manganmalm; svaf-	23.	2:o Production de minerais de métaux autres que le fer,	
velkis;) .....		ainsi que de pyrite de fer: (minerais d'argent et de	
3:o De så kallade ädlare verken, med dervid åstadkomna		plomb, de cuivre, de nickel, de cobalt, de zinc, de	
tillverkningar: (guld; silfver; koppar; nickel; mes-	26.	manganèse; pyrite de fer;) .....	23.
sing;) .....		3:o Production d'or, d'argent, de cuivre, de nickel, de	
4:o Diverse verk och tillverkningar: (kopparhamrar och		laiton .....	26.
kopparvalsverk; gjutgods af annan metall än jern;		4:o Produits divers: (cuivre battu ou laminé; objets mou-	
bly; zink; kobolt; brunsten; svafvel; kopparvitriol;		lés en métaux autres que le fer; plomb; zinc, minerais	
jernvitriol; rödfärg; alun; blyerts; marmor; stenkol;) .....	28.	lavé et grillé; cobalt, minerais bocardé et lavé; man-	
		ganèse, minerais moulu; soufre; sulfate de cuivre; sul-	
		fate de fer; ocre rouge; alun; plombagine; marbres;	
		houille;) .....	28.
Öfversigt rörande de vid bergshandteringen åren 1871—		Tableau récapitulatif des produits de l'industrie minérale	
1875 åstadkomna produkter .....	32.	pour les années 1871—1875 .....	32.
5:o Arbetskraft: (antal arbetare använda vid bergverks- och		5:o Ouvriers employés dans les mines et les usines; acci-	
bruks-driften; olycksfall bland desse arbetare; ång-		dents; machines à vapeur .....	33.
maskiner använda vid bergverks- och bruks-driften;) ...	33.	6:o Permissions de recherches des mines, données par l'ad-	
6:o Inmutningar och hvilostånd .....	35.	ministration, et permissions obtenues de suspendre,	
		pour un temps déterminé, les travaux dans les mines. ...	35.
7:o Förändringar genom anläggning eller nedläggande af		7:o Autorisations d'usines accordées, et autorisations d'usi-	
verkstäder .....	36.	nes annulées .....	36.

**Observations.**

1 Kubikfot .....	= 0.02617 Mètre cube.
1 Centner (Ctr) .....	} = 42.50758 Kilogrammes.
= 100 Skålpund (S) .....	
1 Krona .....	} = 1.39 Franc.
= 100 öre .....	



STORMÄGTIGSTE, ALLERNÅDIGSTE KONUNG!

Jemnlit Nädig föreskrift, fär Eders Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Collegium härmed afgifva underdånig Berättelse rörande Bergshandteringen i Riket för bruksåret 1875, med redogörelse, under särskilda rubriker, angående de förhållanden, som utgöra föremål för denna Berättelse.

1:o. **Jernhandteringen.**a) **Malmuppfordringen.**

De grufvor, som för vinnande af jernmalm under bruksåret varit bearbetade, äro till antalet 904; och hafva, enligt hvad här nedan finnes närmare angifvet, ur dem bland dessa grufvor, i hvilka malmfång erhållits, och hvilka till antalet utgöra 550, uppfodrats tillsammans 18,996,654 Centner 32 & bergmalm; hvarjemnte ur likaledes angifna malmtägrer upphemtats 351,353 Centner 60 & sjö- och myr-malmer.

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.
<b>Norrbottens Län:</b>				
Gellivara Socken .....	Gellivara malmfält .....	4	1,100	—
Neder-Luleå Socken .....	Carls grufvor .....	2	15,690	—
	Summa för Norrbottens Län	6	16,790	—
<b>Vesterbottens Län:</b>				
Jörns Socken .....	Näsbergs malmfält .....	*) 49	—	—
	Summa för Vesterbottens Län	49	—	—
<b>Vesternorrlands Län:</b>				
Nätra Socken .....	Ulfö grufvor .....	3	25,070	—
	Summa för Vesternorrlands Län	3	25,070	—
<b>Jemtlands Län:</b>				
Offerdals Socken .....	Örnstolsågrufvan .....	1	754	—
Kalls Socken .....	Grötomsgrufvan .....	1	506	25
Tännäs Socken .....	Förhoppningsgrufvan .....	*) 1	—	—
	Summa för Jemtlands Län	3	1,260	25
<b>Gefleborgs Län:</b>				
Torsåkers Socken .....	Spansargrufvan .....	1	11,016	—
	Viktorsgrufvan .....	*) 1	—	—
	Pansargrufvan .....	1	3,561	—
	Qvarngrufvan .....	*) 1	—	—
	Nyängsgrufvan .....	1	212,336	—

\*) Utan uppgifvet malmfång.



Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	fl.
	Göskegrufvan .....	1	33,864	—
	Noregrufvan .....	1	69,252	—
	Rotsvedsgrufvan .....	1	7,740	—
	Storbergsgrufvan .....	1	22,284	—
	Penninggrufvan .....	1	48,075	—
	Malmbergsgrufvan .....	1	57,096	—
	Nya Beskowsgrufvan .....	1	6,240	—
	Erik Hansgrufvan .....	1	4,359	—
	Nybergsgrufvan .....	1	10,776	—
	Viktorsgrufvan .....	1	2,144	—
	Stollgrufvan, m. fl. ....	*) 17	—	—
Årsunda Socken .....	Sjöhagsgrufvan .....	1	17,136	—
	Spjellskiftsgrufvan .....	1	7,821	—
	Långgångs-, Rå- och Sågmur-grufvorna ..	*) 3	—	—
	Qvarnsvedsgrufvan .....	*) 1	—	—
Öster-Fernebo Socken .....	Rödängsgrufvan .....	1	21,118	—
	Summa för Gefleborgs Län	39	534,818	—
<b>Upsala Län:</b>				
Dannemora Socken .....	Dannemora malmfält .....	16	757,953	—
	Långhällsgrufvorna .....	*) 3	—	—
Films Socken .....	Gamla Anna Johannagrufvan .....	1	2,028	—
	Augustagrufvorna .....	2	3,100	—
	Anders Larsgrufvan .....	1	10,000	—
	Blomsgrufvan, m. fl. ....	*) 5	—	—
Morkarla Socken .....	Stenringsgrufvorna .....	3	21,204	—
Alunda Socken .....	Ramhälls grufvor .....	7	141,268	—
Tensta Socken .....	Rudtorps Nygrufva .....	1	24,039	—
	Källtorpsgrufvan .....	*) 1	—	—
Lena Socken .....	Salsta- och Kapellhags-grufvorna .....	3	24,491	—
	Brunna Östergrufva .....	1	8,858	—
	Brunna Nygrufva .....	1	21,151	—
	Brunna Norrgrufva .....	1	15,040	—
	Stenby- eller Lenabergs-grufvorna .....	2	21,272	—
	Sörbergs Haggrufva .....	1	14,372	—
	Kalkbergsgrufvan, m. fl. ....	*) 7	—	—
Rasbokils Socken .....	Baggbolsgrufvan .....	*) 1	—	—
	Summa för Upsala Län	57	1,064,776	—

\*) Utan uppgifvet malmfång.

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.
<b>Stockholms Län:</b>				
Forsmarks Socken .....	Djupkärrs- eller Skomakare-grufvan och Björnbogruftan .....	*) 2	—	—
Valö Socken .....	Vigelsbo malmfält .....	6	93,880	—
	Tomta- och Strömsbro-grufvorna .....	*) 2	—	—
Börstils Socken .....	Skedika grufvor .....	4	148,200	—
	Jonsgrufvan, m. fl. ....	*) 27	—	—
Hargs Socken .....	Björstagrufvorna .....	1	28,126	—
	Carls- eller Grådals-grufvan .....	1	1,516	—
	Gamla Carlsgrufvan och Kalkbergsgrufvan .....	*) 2	—	—
Östhammars stads mark .....	Sundstedtagrufvan .....	*) 1	—	—
Häfverö Socken .....	Herrängsgrufvorna .....	10	133,480	—
	Kajmansgrufvan, m. fl. ....	*) 23	—	—
Väddö Socken .....	Kafvelbrogrufvan, m. fl. ....	*) 26	—	—
Söderby Carls Socken .....	Brobygrufvan .....	1	31,000	—
	Slotts- eller Stabby-grufvorna, m. fl. ....	*) 9	—	—
Öfver-Jerna Socken .....	Storgrufvan .....	1	5,470	—
Österhanninge Socken .....	Utö malmfält .....	1	257,000	—
	D:o d:o .....	*) 10	—	—
	Summa för Stockholms Län	127	698,672	—
<b>Kopparbergs Län:</b>				
Leksands Socken .....	Vålsvedsängsgrufvan .....	1	21,728	—
	Bränders- och Sörskogs-grufvorna .....	*) 2	—	—
Svärdsjö Socken .....	Vinkärnsfältet .....	5	479,964	—
	Sjögrufvan .....	1	44,524	—
	Kärnsvedsgrufvan .....	1	12,181	—
	Björnmoss- och Risängs-grufvorna .....	*) 3	—	—
Vika Socken .....	Kråknäsgrufvorna .....	1	38,079	—
	Skinnarängsgrufvan .....	1	57,366	—
	Hällsjögrufvan .....	1	25,385	—
Kopparbergs Socken .....	Haghedsgrufvan .....	1	3,098	—
	Stallgårdsgrufvan .....	1	5,678	—
	Harmsarfsgrufvan .....	1	35,538	—
Grangärdes Socken .....	Östra och Vestra Ormbergsfälten .....	15	794,017	—
	Norra och Södra Grängesbergfälten .....	14	464,965	40
	D:o D:o D:o .....	*) 4	—	—
	Fäbäcksgrufvan .....	1	26,900	—

\*) Utan uppgifvet malmfång.

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.
	Gamla Saxbergsgrufvan .....	1	4,680	—
	Kärrgrufvan .....	1	112,383	25
	Fjätterbäcksgrufvan .....	1	36,630	—
	Kattskinnsgrufvan .....	1	61,612	—
	Smågrufvan .....	1	12,825	—
	Storgrufvan .....	1	5,839	—
	Kristinagrufvan .....	1	23,089	—
	Gudmundsberget .....	1	1,369	—
	Oxkärnsgrufvan .....	1	16,470	—
	Vestansjögrufvan, m. fl. ....	*) 16	—	—
Ludvika Socken .....	Ivikefältet .....	6	192,980	—
	Gräsbergsfältet .....	8	379,380	—
	Finnäsfältet .....	3	115,425	—
	Åhlgrufvan .....	1	5,220	—
	Pullerogrufvan .....	1	101,925	—
	Hättgrufvan .....	1	32,115	—
	Mossgrufvan i Torstensberget .....	1	20,970	—
	Trätgrufvan .....	1	3,150	—
	Backgrufvan .....	1	20,655	—
	Glasgrufvan .....	1	18,805	—
	Moss- eller Öde-grufvan .....	1	1,500	—
	Stollgrufvan, m. fl. ....	*) 37	—	—
Norrbärkes Socken .....	Östanbergsfältet .....	4	86,000	—
	Hillängsgrufvan .....	1	22,095	—
	Norra Timmergrufvan .....	1	4,950	—
	Reutersvärdsgrufvan .....	1	33,365	—
	Täppgrufvan .....	1	27,555	—
	Föreningsgrufvan .....	1	6,105	—
	Mällsjögrufvan .....	1	36,272	—
	Eldbergsgrufvan .....	1	126,773	—
	Augustagrufvan .....	1	4,455	—
	Sevonsgrufvan .....	1	18,990	—
	Tremansgrufvan .....	1	1,620	—
	Källgrufvan .....	1	12,000	—
	Jordgrufvan .....	1	28,890	—
	Svartgrufvan .....	1	41,237	—
	Springgrufvan .....	1	5,369	—

\*) Utan uppgifvet malmfång.

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.
Stora Tuna Socken .....	Gubbogruftvan.....	1	37,050	—
	Nya Stådbergsgrufvan .....	1	5,850	—
	Holsmyrgrufvan .....	1	9,330	—
	Hedviggrufvan, m. fl.....	*) 6	—	—
	Håstbergsfåltet .....	10	243,289	—
	Sqvatterbergsgruftvan .....	1	3,600	—
	Skåftsvagrufvan .....	1	3,754	—
	Örnsgrufvan .....	1	293,988	—
	Bråfallsgruftvan .....	1	35,608	70
	Kalkbergsgruftvan .....	1	2,034	60
	Rommegrufvan .....	1	2,816	60
	Nya Lilla Örnsgrufvan .....	1	49,629	—
	Tremånningsgrufvan.....	*) 1	—	—
	Såters Socken.....	Såtersgrufvan .....	1	5,679
Hedemora Socken .....	Stora Bispbergsgruftvan .....	1	291,241	—
	Vestra Bispbergsgruftvan .....	1	37,725	—
	Ågrufvan.....	1	240	—
	Edsbergsgruftvan, m. fl. ....	*) 10	—	—
Husby Socken.....	Knappkårnsgruftvan .....	1	23,728	—
Garpenbergs Socken.....	Rållingsbergsgruftvan .....	1	194,392	—
	Engelsforsgrufvan .....	*) 1	—	—
	Långviksgruftvorna .....	4	165,195	—
	Rullshyttegruftvorna .....	2	102,263	—
	Penningegrufvan .....	1	24,501	—
Folkårna Socken .....	Botbennings Carlsgrufva .....	1	5,211	—
	Öhmånsgruftvorna .....	2	60,608	—
	Klockaregrufvan .....	1	4,152	—
	Klingbogrufvan .....	1	28,430	—
By Socken .....	Stormossgrufvan .....	1	23,604	—
Summa för Koppårbårgs Lån		215	5,286,041	45
<b>Vestmånlands Lån:</b>				
Sala Socken .....	Springå- eller Hund-grufvan .....	1	24,460	—
	Oskårsgrufvan.....	1	8,895	—
	Jånsgrufvan .....	1	23,850	—
	Långgrufvan.....	1	10,350	—
	Lungendålsgrufvan.....	1	99,785	—

\*) Utån uppgifvet malmfång.

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.
Hvittinge Socken .....	Axsjögrufvan .....	1	1,936	—
Norbergs Socken .....	Risbergsfältet .....	11	692,303	—
	Morbergsfältet .....	9	332,349	—
	Bojmossfältet .....	*) 1	—	—
	Klackbergsfältet .....	6	538,442	—
	Kallmoragrufvan .....	1	70,058	—
	Badstugugrufvorna .....	2	24,774	—
	Föreningsgrufvan .....	1	32,976	—
	Adlerbergsgrufvorna .....	2	158,503	—
	Nyströmsgrufvan .....	1	47,217	—
	Kasergrufvan .....	1	58,911	—
	Hackspiksgrufvan .....	1	2,456	—
	Knapergrufvorna .....	2	118,641	—
	Presidentgrufvan .....	1	495	—
	Torpgrufvan .....	1	24,148	—
	Norrgrufvan .....	1	32,092	—
	Gökgrufvan .....	1	24,698	—
	Nygrufvan .....	1	96,000	—
	Solskensbergsgrufvan .....	1	13,219	—
	Nedra Spetalsgrufvan, m. fl. ....	*) 7	—	—
Vestanfors Socken .....	Bäckgrufvan .....	1	55,081	—
	Nordstjernegrufvan .....	1	71,282	—
	Jakobsgrufvan .....	1	48,277	—
	Mariagrufvan .....	1	41,219	—
	Östra Stortäpptsgrufvan .....	1	96,000	—
	Matsgrufvan .....	1	50,000	—
	Flinthedsgrufvan .....	1	13,842	—
Skinnskattebergs Socken .....	Främshyttegrufvan .....	1	32,784	—
	Kullgrufvan .....	1	11,088	—
	Sundsgrufvan .....	1	11,109	—
	Korpgrufvan .....	1	12,315	—
	Kärrgrufvan .....	1	2,325	—
	Mathällsgrufvan .....	1	8,835	—
	Smalgrufvan .....	1	775	—
	Bjursjöbergsgrufvan .....	1	3,385	—
	Summa för Vestmanlands Län	72	2,894,875	—

\*) Utan uppgifvet malmfång.

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.
<b>Örebro Län:</b>				
Nya Kopparbergs Socken .....	Lombergsfältet .....	15	165,867	—
	Beateviksgrufvan .....	1	36,000	—
	Stjelkbergsfältet .....	5	120,690	—
	Svartkärnsgrufvan .....	1	11,595	—
	Pingstatorps Nygrufva .....	1	800	—
	Qvarnbacksfältet .....	1	1,777	—
	Svartviksfältet .....	8	151,020	—
	Krigskärnsfältet .....	1	1,500	—
	Fäbobacksgrufvan .....	1	2,580	—
	Söderögrufvan .....	1	450	—
	Olofkärnsgrufvan.....	1	2,700	—
	Markgrufvan, m. fl. ....	*) 31	—	—
Ramsbergs Socken .....	Fransåsfältet.....	3	57,652	—
	Strossafältet.....	3	119,025	—
	Kärrgrufvefältet .....	3	76,740	—
	Backgrufvefältet .....	*) 2	—	—
Lindes Socken .....	Gränshyttefältet .....	1	77,592	—
	Åsgrufvan .....	1	6,000	—
	Stripgrufvefältet .....	3	600,942	—
	Malmbergsuddegrufvorna .....	2	50,000	—
	Damsjöbäcksgrufvan .....	1	500	—
	Slättgrufvorna.....	2	1,000	—
	Kärrgrufvan .....	1	28,260	—
	Bottengrufvan.....	1	55,530	—
	Gatmundsgrufvan .....	1	5,985	—
	Thurebergsgrufvan, m. fl. ....	*) 24	—	—
	Hjulsjö Socken .....	Rothkopfsbergsfältet .....	1	24,045
Kärrgrufvan .....		1	32,280	—
Nätkärnsbergsgrufvan .....		1	1,050	—
Södra Gröndalsgrufvorna .....		2	850	—
Östra Gunnarsbergsgrufvorna .....		2	17,715	—
Rishöjdeggrufvorna .....		2	2,030	—
Nya Ånnenäsgrufvorna .....		2	111,772	—
Mariebergsgrufvan .....		1	6,400	—
Nya Draggrufvan .....		1	1,700	—
Per Erssonsgrufvan .....		1	2,922	—
Qviddbergsfältet .....		1	60,660	—

\*) Utan uppgifvet malmfång.

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.		
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.	
Hellefors Socken	Stora Sandbottengrufvan	1	5,300	—	
	Norra Gunnarsbergsgrufvan	*) 1	—	—	
	Björnhöjdeggrufvan	1	37,966	—	
	Ställbergsgrufvan	1	12,640	—	
	Kexkärnsgrufvan	1	9,095	—	
	Gamla Sirsjöbergsgrufvan	1	26,085	—	
Grythytte Socken	Palams och Saxå Rågångsgrufvorna	*) 2	—	—	
	Högborns fältet	5	127,830	—	
	Sikbergsgrufvan	1	10,100	—	
	Gamla Finnbergsgrufvan	1	1,530	—	
	Gladkärnsgrufvan	1	1,200	—	
	Räfmossegrufvan, m. fl.	*) 4	—	—	
Nora Socken	Klackafältet	1	202,500	—	
	Rastelfsgrufvan	1	8,660	—	
	Timanshyttefältet	3	44,060	—	
	Skärhyttefältet	1	46,110	—	
	Stribergsfältet	8	955,800	—	
	Ringshyttefältet	8	223,080	—	
	Åshyttiefältet	1	4,500	—	
	Fogdhyttiefältet	7	191,930	—	
	Pershyttiefältet	4	211,670	—	
	Hagbygrufvan	1	26,000	—	
	Vikersfältet	2	120,000	—	
	Dalkarlsbergsfältet	5	379,510	—	
	Öknabergsfältet	1	680	—	
	Hvilarefältet	1	76,000	—	
	Jernboås Socken	Slotterbergsfältet	1	91,190	—
		Rösbergsfältet	2	18,810	—
Haggrufvefältet		3	165,630	—	
Krängaberget		2	25,070	—	
Väsenberget		1	7,770	—	
Carlskoga Socken		Malmhöjdeggrufvan	1	40,050	—
	Qvistbro Socken	Kronobergsgrufvorna	6	20,200	—
Hammar Socken		Garpagrufvan	1	17,700	—
Vinteråsa Socken	Sannagrufvorna	1	58,000	—	
	Hesselkullagrufvan	1	10,638	—	
Summa för Örebro Län		213	5,022,933	—	

\*) Utan uppgifvet malmfång.

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.
<b>Vermlands Län:</b>				
Filipstads Norra och Vestra Bergslag	Nordmarksfältet .....	3	260,480	—
	Tabergsfältet .....	3	126,000	—
	Finnmossefältet .....	1	155,750	—
	Enggrufvefältet .....	2	270,100	—
	Nordgrufvan .....	1	22,140	—
	Särdfallsgrufvan .....	1	7,730	—
Filipstads Östra Bergslag .....	Persbergs- och Yngshytte-fälten .....	23	1,047,121	12
	Långbans grufvor .....	4	152,260	—
	Kroppa grufvor .....	7	114,130	—
	Limkärnsfältet .....	1	119,660	—
	Gåsgrufvefältet .....	2	73,215	—
	Fagerbergsgrufvan .....	1	48,030	—
	Dunderbacksgrufvan .....	1	50,660	—
	Nygrufvan .....	1	39,500	—
	Buskegrufvan .....	1	17,180	—
	Pilgrufvan .....	1	7,490	—
	Pajsbergsgrufvan .....	1	10,100	—
	Fallgrufvan .....	1	11,550	—
	Krongrufvan .....	1	1,300	—
	Nyttkärnsgrufvan .....	1	11,160	—
	Fantgrufvan .....	1	19,260	—
	Summa för Vermlands Län		58	2,564,816
<b>Södermanlands Län:</b>				
Floda Socken .....	Stafsgrufvorna och Högsjögrufvorna .....	3	74,000	—
	Vallfallagrufvan och Lorensbergsgrufvan .....	*) 2	—	—
Sköldinge Socken .....	Skalundagrufvan .....	1	63,434	—
	Vilhelminagrufvan .....	1	49,381	—
	Kantorpsgrufvorna .....	3	84,369	—
	Oskarsgrufvan .....	1	42,200	—
Åkers Socken .....	Bredsjönäsgrufvan .....	1	180	—
Gåsinge Socken .....	Skotvångsgrufvan .....	1	34,890	—
Svärtuna Socken .....	Förolagrufvan .....	1	37,400	—
Dunkers Socken .....	Starrsättersgrufvan .....	1	8,200	—
Tunabergs Socken .....	Lergrufvefältet .....	2	19,844	—
Tystberga Socken .....	Lilla Björndalsgrufvan .....	*) 1	—	—
Summa för Södermanlands Län		18	413,898	—

\*) Utan uppgifvet malmfång.



Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.
<b>Östergötlands Län:</b>				
Skällviks Socken .....	Nartorpsgrufvorna .....	3	136,284	—
Godegårds Socken .....	Tybblefältet .....	4	53,110	—
	Summa för Östergötlands Län	7	189,394	—
<b>Calmar Län:</b>				
Ukna Socken .....	Stenbogruvorna .....	2	47,800	—
	Summa för Calmar Län	2	47,800	—
<b>Jönköpings Län:</b>				
Ökna Socken .....	Granebergsgruvvan och Nilssonsgrufvorna *)	3	—	—
Alsheda Socken .....	Dalgrufvan .....	1	—	—
Månsarps Socken .....	Taberget .....	25	232,098	—
Gällaryds Socken .....	Flathallagruvvan .....	1	—	—
Ramqvilla Socken .....	Kassabogruvvan .....	1	1,714	—
Ljunga Socken .....	Sörsjögrufvan .....	1	698	50
Fröderyds Socken .....	Inglamåla grufva .....	1	1,000	—
	Summa för Jönköpings Län	33	235,510	50
<b>Kristianstads Län:</b>				
Näsums Socken .....	Vestanågrufvan .....	1	—	—
	Summa för Kristianstads Län	1	—	—
<b>Kronobergs Län:</b>				
Moheda Socken .....	Gustafsbergsgruvvan .....	1	—	—
	Summa för Kronobergs Län	1	—	—
	Summa för hela Riket	904	18,996,654	32

På sätt här ofvan blifvit omförmäldt och af här lemnade specifikation närmare inhämtas, är det sålunda erhållna beloppet bergmalm uppfordradt ur 550 af de under året arbetade grufvorna; hvaremot ur de återstående af dessa grufvor, till antalet 354, hvilka förmäls hafva arbetats endast försvarsvis eller försöksvis, något malmfång, så vidt uppgifvet är, icke vunnits.

Sjö- och Myr-malmer	Erhållen malm.	
	Centner.	℔.
hafva blifvit upptagna till följande belopp:		
i Jemtlands Län, för en masugn .....	3,976	40
i Calmar Län, för en masugn .....	13,304	—
i Jönköpings Län, för fyra masugnar .....	151,744	85
i Kronobergs Län, för sju masugnar .....	182,328	35
	Summa	351,353 60

\*) Utan uppgifvet malmfång.

Det för året uppgifna beloppet erhållen bergmalm understiger det under året 1874 upphemtade med 2,696,343.79 centner; hvaremot det under året 1875 uppfordrade beloppet sjö- och myr-malmer öfverstiger det under året 1874 upphemtade beloppet af sådana malmer med 250,231.55 centner.

Enligt uppgift ur Tulljournalerna äro under kalenderåret 1875 ur Riket utförda 639,848 centner jernmalm.

### b) Tackjernstillverkningen.

Under bruksåret hafva varit begagnade 224 masugnar, hvaraf 6 med två pipor. Blåsningstiden har utgjort tillsammans 41,158 dygn 1½ timme; och har tillverkningen uppgått till 8,246,499 centner 47 æ, hvaraf 162,948 centner 90 æ gjutgods, åstadkommet direkt ur masugnarna.

I nedanstående tabell, Lit. A., äro berörda förhållanden i afseende å ifrågavarande tillverkning närmare angifna, särskildt för hvarje Län, der sådan tillverkning egt rum.

Lit. A.

Tackjernstillverkningen, året 1875.

Belägenhet.	Antal masugnar.		Blåsningstid.		Uppgifven tillverkning.						
	Län.	Obe-gag-nade.	Be-gag-nade.	Dygn.	Tim-mar.	Tackjern.		Gjutgods.		Summa.	
						Centner.	Æ.	Centner.	Æ.	Centner.	Æ.
Norrbottnens .....	4	3	304	20	40,783	70	3,027	38	43,811	08	
Vesterbottnens .....	1	3	405	3	63,428	05	8,907	25	72,335	30	
Vesternorrlands .....	—	6	850	22½	146,329	89	2,168	73	148,498	62	
Jemtlands .....	—	2	53	18	2,240	62	345	30	2,585	92	
Gefleborgs .....	8	25	4,732	1	1,089,442	42	13,243	24	1,102,685	66	
Upsala .....	4	7	1,177	16	240,620	—	5,071	65	245,691	65	
Stockholms .....	3	2	329	6	61,224	—	368	10	61,592	10	
Kopparbergs .....	20	47	7,742	4	1,635,473	88	14,947	11	1,650,420	99	
Vestmanlands .....	12	19	3,210	11	700,384	60	7,534	—	707,918	60	
Örebro .....	22	51	11,553	22	2,270,113	56	68,906	84	2,339,020	40	
Skaraborgs .....	—	1	194	18	27,329	50	253	34	27,582	84	
Vermlands .....	10	24	5,314	11	1,087,685	09	11,895	58	1,099,580	67	
Elfsborgs .....	—	2	282	12	45,635	37	1,576	51	47,211	88	
Södermanlands .....	9	5	781	14	102,946	—	4,340	47	107,286	47	
Östergötlands .....	—	4	1,522	—	315,563	05	7,260	62	322,823	67	
Calmar .....	5	6	772	—	101,637	43	1,662	21	103,299	64	
Jönköpings .....	2	10	1,180	15	102,062	35	3,166	79	105,229	14	
Kronobergs .....	1	7	750	—	50,651	06	8,273	78	58,924	84	
Summa	101	224	41,158	1½	8,083,550	57	162,948	90	8,246,499	47	

Den sålunda uppgifna tillverkningen öfverstiger den för året 1874 anmälda med 533,721.06 centner.

Fördelas, på sätt förut skett, tackjernstillverkningen å nedannämnda bergslager och öfriga orter i Riket, med angifvande af antalet begagnade masugnar, blåsningstid, tillverkningsbelopp, dygnstillverkning samt medelbelopp för hvarje masugn af blåsningstid och tillverkning, med sistnämnda medelbelopp äfvensom tillverkningsbeloppen utjemnade till hela tal, så finnes förhållandet derutinnan för bruksåret 1875 hafva varit följande:

Lit. B.

*Tackjernstillverkningen inom och utom Bergslag, året 1875.*

	Begagnade masugnar.	Blåsningstid.		Tillverkningsbelopp.	Dygnstillverkning.	Medelbelopp för hvarje masugn.	
		Antal.	Dygn.			Timmar.	Blåsningstid.
					Centner.	Centner.	Dygn.
<i>Inom Bergslag.</i>							
Vesterbergslagen i Kopparbergs Län .....	21	3,137	18	615,768	196.25	149	29,322
Norbergs Bergslag i Vestmanlands Län .....	18	2,170	11	465,375	214.41	121	25,854
Nya Kopparbergs, Hellefors, Grythytte, Hjulsjö, Lindes och Ramsbergs Bergslager i Örebro Län .....	21	4,493	18	934,808	208.02	214	44,515
Nora, Carlskoga, Lekebergs och Lerbäckes Bergslager i Örebro Län .....	25	5,897	12	1,170,900	198.54	236	46,836
Filipstads Bergslager i Vermlands Län .....	17	3,263	19	650,320	199.25	192	38,254
Summor och medeltal	102	18,963	6	3,837,171	202.35	186	37,619
<i>Utom Bergslag.</i>							
Summor och medeltal för hela Riket	122	22,194	19½	4,409,328	198.66	182	36,142
Förhållandet var år 1874:							
Inom Bergslag .....	105	20,214	21½	3,868,911	191.39	193	36,847
Utom Bergslag .....	112	18,947	19½	3,843,867	202.87	169	34,322
För hela Riket .....	217	39,162	17	7,712,778	196.94	180	35,548

Den största för en verkstad uppgifna tillverkningen har åstadkommits vid den i Gefleborgs Län belägna, med två pipor försedda Hofors masugn, hvarest den utgjort 185,001 centner, med en dygnstillverkning af 357.14 centner; hvaremot den minsta för någon verkstad anmälda tillverkningen finnes uppgifven för en af masugnarna i Jemtlands Län, med 805.62 centner och en dygnstillverkning af 38.83 centner.

Utförseln af tackjern har, enligt uppgift ur Tulljournalerna, under kalenderåret 1875 uppgått till 1,146,687 centner.

## c) Gjutgodstillverkningen.

Såsom redan blifvit omförmäldt och tabellen Lit. A. utvisar, har under bruksåret 1875 vid masugnarna omedelbarligen åstadkommits gjutgods till ett sammanräknadt belopp af 162,948.90 centner. Vid de egentliga gjuterierna, åter, om hvilkas anläggning anmälan hos Bergs-öfverstyrelsen egt rum, och från hvilka, i följd deraf, uppgifter rörande tillverkningen skolat till nämnda Styrelse ingå, har, genom tackjerns omsmältning, gjutgods under berörda år blifvit till nedan angifna belopp tillverkad:

		Centner.	ö.
<b>Vesterbottens Län:</b> Bygdeå Socken .....	Robertsfors .....	349.	—
<b>Vesternorrlands Län:</b> Långsele Socken.....	Sund .....	2,143.	71.
<b>Jemtlands Län:</b> Offerdals Socken .....	Rönnefors .....	144.	50.
<b>Gefleborgs Län:</b> Gefle Stad .....	Gefle .....	8,044.	—
» » Valbo Socken .....	Forsbacka .....	6,332.	02.
» » Torsåkers Socken .....	Hofors.....	9,458.	—
<b>Stockholms Stad</b> .....	Bergsund.....	11,200.	—
<b>Stockholms Län:</b> Tveta Socken .....	Bränninge .....	3,000.	—
<b>Kopparbergs Län:</b> Falu Stad .....	Falu Gjuteri .....	3,374.	57.
» » » » .....	Falu Nya Gjuteri.....	2,844.	44.
» » Ore Socken .....	Furudal .....	1,082.	04.
» » Grytnäs Socken .....	Avesta.....	5,270.	—
» » Nås Socken .....	Lindesnäs .....	647.	84.
» » Garpenbergs Socken .....	Dormsjö .....	9,367.	—
» » Norrbärkes Socken .....	Morgården .....	6,598.	98.
<b>Vestmanlands Län:</b> Arboga Gjuteri .....		20,779.	06.
» » Köpings Gjuteri .....		10,600.	—
» » Vestanfors Socken .....	Fagersta .....	3,780.	25.
» » Vester-Löfsta Socken .....	Molnebo.....	7,959.	35.
<b>Örebro Län:</b> Askers Socken .....	Brefven .....	8,073.	54.
» » Ljusnarsbergs Socken.....	Stjernfors.....	300.	88.
» » Bodarne Socken .....	Laxå.....	2,160.	—
<b>Skaraborgs Län:</b> Udenäs Socken.....	Forsvik .....	8,290.	04.
<b>Vermlands Län:</b> Brunskogs Socken.....	Brunsbjergsverken .....	262.	27.
» » Eda Socken .....	Charlottenberg .....	1,823.	56.
» » Elfsbacka Socken .....	Elfsbacka.....	1,258.	05.
» » Rämens Socken.....	Liljendalsverken .....	546.	56.
» » Stafnäs Socken.....	Strömned.....	753.	80.
<b>Göteborgs och Bohus Län:</b> Göteborgs Stad .....	Göteborgs Stads Mekaniska Verkstad.....	25,349.	49.
» » » » Partille Socken.....	Jonsered .....	2,810.	—

			Centner.	§.
<b>Södermanlands Län:</b>	Lilla Mällösa Socken.....	Hellefors .....	12,212.	22.
»	» Frustuna Socken .....	Ehrendal .....	4,392.	86.
»	» Tunabergs Socken .....	Näfveqvarn.....	27,048.	92.
»	» Kila Socken .....	Stafsjö .....	4,532.	32.
»	» Åkers Socken .....	Åker.....	5,900.	—
				54,086. 32.
<b>Östergötlands Län:</b>	Risinge Socken .....	Finspång .....	38,319.	—
»	» Qvillinge Socken .....	Hult .....	896.	66.
»	» Motala Socken .....	Motala.....	19,822.	67.
				59,038. 33.
<b>Calmar Län:</b>	Lofta Socken .....	Öfverrum .....	11,134.	38.
»	» Hallingsbergs Socken .....	Ankarsrum .....	32,701.	42.
»	» Gärdserums Socken .....	Forseström.....	2,099.	87.
»	» Vimmerby Socken .....	Storebro .....	4,000.	—
»	» Ljungby Socken .....	Fredriksström .....	1,965.	—
»	» Döderhults Socken.....	Oskarshamn .....	2,398.	17.
»	» Långemåla Socken.....	Hornsö .....	134.	—
				54,432. 84.
<b>Jönköpings Län:</b>	Ingatorps Socken .....	Bruzaholm .....	4,500.	—
»	» Käreda Socken.....	Åminne .....	2,052.	02.
»	» Åsenhöga Socken .....	Marieholm .....	1,335.	—
»	» Gnosjö Socken.....	Härryd .....	2,800.	17.
				10,687. 19.
<b>Kronobergs Län:</b>	Öja Socken .....	Gemla.....	585.	—
»	» Skatelöfs Socken .....	Huseby .....	1,062.	52.
»	» Nottebäcks Socken .....	Klafreström .....	640.	34.
»	» Lenhofda Socken .....	Säfsjöström .....	755.	—
»	» Sandsjö Socken .....	Öremo.....	7,359.	—
»	» Moheda Socken .....	Torp.....	4,864.	—
				15,265. 86.
<b>Blekinge Län:</b>	Lösens Socken .....	Lyckeby .....	1,707.	75.
»	» Jemshögs Socken.....	Olofström.....	2,057.	24.
				3,764. 99.
<b>Malmöhus Län:</b>	Malmö Gjuteri.....		21,151.	—
»	» Ystads Gjuteri.....		4,530.	—
»	» Helsingborgs Gjuteri.....		6,160.	—
				31,841. —
<b>Kristianstads Län:</b>	Kristianstads Gjuteri.....			13,860. —
				Summa 407,579. 48.

På grund af hvad Collegium i sin underdåniga berättelse angående Bergshandteringen för år 1874 anfört derom, att åtskilliga med här ifrågavarande fabriksinrättningar jemnförliga verkstäder finnes inom Riket anlagda, utan att om anläggningen af desamma gjorts sådan anmälan, som senast i Kongl. Förordningen angående utsträckt frihet för bergshandteringen den 20 September 1859 § 1 och Kongl. Förordningen angående utvidgad näringsfrihet den 18 Juni 1864 § 10 vore föreskrifven, hvadan dessa verkstäder, hvilka i de flesta fall torde af vederbörande hafva betraktats såsom hänförliga till den klass af fabriksinrättningar, som i Kongl. Hallordningen den 2 April 1770 Art. 11 § 1 samt i Fabriks- och

Handtverks-ordningen den 22 December 1846 § 18 afsetts, och å hvilka sedermera föreskrifterna i Kongl. Förordningen den 18 Juni 1864 § 9 egt tillämplighet, icke kunde, vid slikt förhållande, vara att räkna till sådana inrättningar, med hvilka Bergs-öfverstyrelsen hade befattning, samt att följaktligen uppgifterna om tillverkningen vid dessa verkstäder icke håller syntes böra, under nu gällande bestämmelser härutinnan, i berättelsen angående bergshandteringen upptagas, men att emellertid ett sammanförande på ett ställe af uppgifterna om den årliga tillverkningen vid samtliga här åsyftade verkstäder för bearbetande af mineralrikets alster vore egnadt att i fråga om hela beloppet af tillverkningen gifva, bland annat, en lättare öfversigt, har Collegium äfven nu vidtagit den anordning, att i Collegii underdåniga berättelse angående Fabriker och Manufakturverker kommer att, jemnte tillverkningen vid deri hittills omförmälda slag af mekaniska verkstäder, under rubriken »Gjuterier och Mekaniska verkstäder» uppgifvas äfven tillverkningen vid de under här ofvan införda rubrik, lit. c), hörande verkstäder, med anmärkning, att denna senare tillverkning är, såsom åstadkommen vid verkstäder tillhörande bergshandteringen, jemnväl i berättelsen rörande denna handtering upptagen.

d) **Stångjernstillverkningen.**

Under bruksåret 1875 hafva 318 stångjernsverk, med 770 smälthärdar eller smältugnar, varit begagnade; och har stångjernstillverkningen uppgått till 4,466,354 centner 53  $\pi$ , enligt hvad i nedanstående tabell, Lit. C., finnes närmare angifvet:

Lit. C.

Stångjernstillverkningen, året 1875.

L ä n.	Obe- gagnade verk.	Begagnade		Uppgifven tillverkning.	
		Verk.	Härdar eller ugnar.	Centner.	$\pi$ .
	Antal.	Antal.	Antal.		
Norrbottnens .....	1	7	9	8,724	55
Vesterbottnens .....	3	4	7	25,387	20
Vesternorrlands .....	7	12	21	73,862	92
Jemtlands .....	—	2	2	1,123	65
Gefleborgs .....	21	42	108	447,309	57
Upsala .....	3	10	38	142,642	42
Stockholms .....	2	5	14	80,405	33
Kopparbergs .....	21	41	94	458,724	40
Vestmanlands .....	22	25	76	669,258	67
Örebro .....	25	42	119	1,026,394	64
Skaraborgs .....	5	5	7	18,793	88
Vermlands .....	50	46	127	762,726	19
Elfsborgs .....	7	8	14	96,427	85
Göteborgs och Bohus .....	2	—	—	—	—
Södermanlands .....	6	7	11	28,603	41
Östergötlands .....	12	21	1) 54	305,308	96
Calmar .....	3	14	2) 32	130,907	82
Jönköpings .....	3	15	23	51,487	48
Kronobergs .....	2	10	11	22,214	24
Blekinge .....	—	2	3	116,051	35
Summa	195	318	770	4,466,354	53

1) Deraf 8 puddelugnar.

2) Deraf 8 puddelugnar.

Denna tillverkning öfverstiger den för nästföregående året med 522,482.61 centner. De största tillverkningsbeloppen äro uppgifna: för Bofors och Björkborns bruk i Örebro Län, med tillsammans 193,478.61 centner och derjemte 22,677.30 centner jern utvalsadt af smältstycken från andra verk; för Ramnäsverken i Vestmanlands Län, med tillsammans 170,187.50 centner; för de i Vermlands Län belägna s. k. Uddeholmsverken, af hvilka sju under året varit begagnade, med tillsammans 166,228.34 centner; varande deremot det minsta tillverkningsbeloppet för något verk, då tillverkade smältstycken icke medräknas, uppgifvet för ett bruk i Calmar Län med 83 centner.

Med återopande af hvad i de underdåniga Berättelserna för åtskilliga föregående år blifvit anfördt rörande ej mindre det förhållandet, att vissa till denna gren af jernhandteringen hörande verk på senare tider börjat användas uteslutande eller i betydligare omfattning för tillverkandet af smältstycken, hvilka, der de ej disponerades direkt för export, hufvudsakligen vid andra, med valsverk försedda, verkstäder välldes och utarbetades, än ock svårigheten att med den form, i hvilken uppgifterna härom inkomme, och i anseende till berörda fördelning af tillverkningsarbetet, kunna, med nöjaktig tillförlitlighet, för alla förekommande fall beräkna, huru stort belopp af här åsyftade tillverkning rätteligen borde under artikeln »Stångjern» upptagas, samt med omförmälände, att särskildt upptagna belopp tillverkade smältstycken blifvit i ofvan utförda summa tillverkad stångjern inräknade endast för så vidt bestämdt angifvits, att dessa smältstycken antingen inom landet förarbetats till något slags manufaktur eller vore afsedda att i oförändradt skick exporteras; får Collegium för öfrigt i hithörande afseende anmäla, att för nu ifrågasvarande år, förutom nyssnämnda, i summa stångjern upptagna, tillverkning af smältstycken, hvilken utgör tillsammans 43,368 centner, en tillverkning af smältstycken, af hvilka utan tvifvel den öfvervägande andelen blifvit inom landet till stång- eller ämnes-jern förarbetad, finnes särskild uppgifven

för Gefleborgs	Län af	.....	366,556.16	centner,
» Upsala	» »	.....	12,632.76	»
» Stockholms	» »	.....	917.83	»
» Kopparbergs	» »	.....	350,545.53	»
» Vestmanlands	» »	.....	298,193.59	»
» Örebro	» »	.....	132,107.48	»
» Vermlands	» »	.....	343,175.27	»
» Elfsborgs	» »	.....	50,132.30	»
» Östergötlands	» »	.....	37,280.25	»
» Calmar	» »	.....	24,901.50	»
			Summa 1,616,442.67 centner.	

### c) Ståltillverkningen.

I likhet med hvad i den underdåniga Berättelsen för år 1874 egt rum, hafva uppgifterna om ståltillverkningen, hvilka dessförinnan varit i en gemensam tabell sammanförda med uppgifterna om manufakturtillverkningen, nu blifvit i en tabell för sig upptagna, dervid, i öfverensstämmelse med hvad förut skett och enär de inkomna uppgifterna härutinnan icke lemna stöd för någon särskild fördelning efter metallens hårdhetsgrad, beloppen af de enligt Bessemers metod åstadkomna tillverkningarna samtliga

hänförs till artikeln stål; och har, enligt hvad den sålunda upprättade tabellen, Lit. D., närmare utvisar, tillverkning af stål under året åstadkommits vid 33 verk till ett belopp af 503,127 centner 22  $\alpha$ .

Lit. D.

Ståltillverkningen, året 1875.

Län.	Be- gä- nade verk.	Uppgifven tillverkning.							
		Bessemer-stål.		Martin-stål.		Andra slag.		Summa.	
		Antal.	Centner.	$\alpha$ .	Centner.	$\alpha$ .	Centner.	$\alpha$ .	Centner.
Vesternorrlands .....	1	—	—	—	—	1) 311	33	311	33
Gefleborgs .....	3	203,176	96	—	—	—	—	203,176	96
Upsala .....	2	—	—	—	—	2) 3,725	64	3,725	64
Kopparbergs .....	8	121,955	17	—	—	3) 3,751	59	125,706	76
Vestmanlands .....	3	68,629	25	—	—	4) 17,499	89	86,129	14
Örebro .....	3	808	29	—	—	2,350	58	3,158	87
Vermlands .....	7	61,130	31	787	5	8,847	13	70,764	49
Elfsborgs .....	2	—	—	—	—	5,841	8	5,841	8
Östergötlands .....	4	—	—	—	—	4,312	95	4,312	95
Summa	33	455,699	98	787	5	46,640	19	503,127	22

Det sammanlagda beloppet af denna tillverkning understiger beloppet af år 1874 tillverkad stål med 36,739.12 centner. De under rubriken Bessemer-stål upptagna tillverkningarna hafva åstadkommits å nedannämnda ställen, med följande belopp, nemligen:

Vid Iggesund i Gefleborgs Län .....	32,393.71	centner.
» Forsbacka i D:o D:o .....	33,885.00	»
» Sandviken i D:o D:o .....	136,898.25	»
» Fredshammar i Kopparbergs Län .....	984.60	»
» Bäcka i D:o D:o .....	806.11	»
» Svartnäs i D:o D:o .....	10,686.75	»
» Abäckshyttan i D:o D:o .....	66,942.00	»
» Ulfshyttan i D:o D:o .....	39,978.46	»
» Långshyttan i D:o D:o .....	2,557.25	»
» Vestanfors i Vestmanlands Län .....	68,629.25	»
» Carlsdal i Örebro Län .....	808.29	»
» Björneborg och Jonsbol i Vermlands Län .....	53,066.12	»
» Borgvik i D:o D:o .....	4,579.97	»
» Långbanshyttan i D:o D:o .....	3,484.22	»
Summa	455,699.98	centner.

1) Garfstål.

2) Deraf 332.82 centner gjutstål.

3) Deraf 2,065.70 centner gjutstål, tillverkad enligt Uchatii metod.

4) Deraf 11,100 centner puddelstål.



## f) Jern- och stål-manfakturtillverkningen.

För tillverkningen af jern- och stål-manufaktur hafva under bruksåret 1875 varit begagnade 215 verk; och är den vid dessa verk åstadkomna tillverkningen af nämnda slag uppgifven till ett sammanräknadt belopp af 899,708 centner, enligt hvad nedanstående tabell, Lit. E., närmare utvisar:

Lit. E.

Jern- och stål-manfakturtillverkningen, året 1875.

Län.	Be- gag- nade verk.	Uppgifven tillverkning.											
		Jernvägs-skenor.		Plåtar.		Spik.		Redskapssmide.		Diverse annan manufaktur.		Summa.	
		Antal.	Centner.	℔.	Centner.	℔.	Centner.	℔.	Centner.	℔.	Centner.	℔.	Centner.
Norrbottnens.....	4	—	—	—	—	557	7	—	—	1,428	4	1,985	11
Vesterbottnens.....	3	—	—	—	—	977	45	—	—	1,199	12	2,176	57
Vesternorrlands.....	12	—	—	—	—	3,383	36	142	30	12,441	47	15,967	13
Jemtlands.....	2	—	—	—	—	—	—	—	—	319	26	319	26
Gefleborgs.....	10	—	—	—	—	3,654	58	140	—	129,994	9	133,788	67
Upsala.....	1	—	—	—	—	—	—	—	—	745	97	745	97
Stockholms.....	2	—	—	—	—	198	29	—	—	106	10	304	39
Kopparbergs.....	19	68,062	15	28,099	25	11,283	59	6,725	55	316	55	114,487	9
Vestmanlands.....	7	—	—	31,111	55	2,285	33	5,662	77	58,301	65	97,361	30
Örebro.....	25	—	—	14,397	59	8,516	98	2,504	67	16,991	25	42,410	49
Skaraborgs.....	6	—	—	—	—	6,008	32	823	3	2,284	55	9,115	90
Vermlands.....	34	—	—	—	—	40,802	7	3,121	5	52,974	95	96,898	7
Elfsborgs.....	10	—	—	—	—	3,741	28	215	96	6,619	37	10,576	61
Göteborgs och Bohus.....	3	—	—	—	—	460	—	9,879	58	661	79	11,001	37
Södermanlands.....	8	—	—	10,000	—	6,645	93	2,560	56	432	61	19,639	10
Östergötlands.....	22	—	—	110,191	43	36,824	37	529	43	13,100	84	160,646	7
Calmar.....	15	—	—	—	—	23,079	29	9,630	23	34,036	83	66,746	35
Jönköpings.....	13	—	—	—	—	2,687	60	1,336	70	3,790	58	7,814	88
Kronobergs.....	12	—	—	—	—	5,239	3	198	—	3,065	47	8,502	50
Blekinge.....	4	—	—	19,770	—	39,252	—	—	—	1,228	17	60,250	17
Kristianstads.....	1	—	—	—	—	—	—	—	—	9,523	—	9,523	—
Malmöhus.....	2	—	—	—	—	—	—	—	—	29,448	—	29,448	—
Summa	215	68,062	15	213,569	82	195,596	54	43,469	83	379,009	66	899,708	—

Det sammanlagda beloppet af här ofvan uppgifna manfakturtillverkning öfverstiger beloppet af motsvarande tillverkning för nästföregående året med 92,603.75 centner.

Beträffande jernrörelsen på vågarna, så har under bruksåret 1875, enligt inkomna uppgifter, dermed förhållit sig på sätt i nedanstående tabell, Lit. F., finnes angifvet, nemligen:

Lit. F.

## Jernrörelsen på vågarna, året 1875.

	Stångjern.		Jern-manufaktur.		Summa.			Stångjern.		Jern-manufaktur.		Summa.	
	Centner.	℔.	Centner.	℔.	Centner.	℔.		Centner.	℔.	Centner.	℔.	Centner.	℔.
Inventarium från år 1874... Ifrån bruken inkommet på vågarna .....	699,992	71	93,846	6	793,838	77							
Summa	2,451,113	7	591,611	12	3,042,724	19							
Af jernexporten år 1875 ut- gick från:													
Stockholms vågar .....	438,428	54	56,973	62	495,402	16	Af inventarie-jernet vid smi- desårets slut tillhörde:						
Göteborgs våg .....	933,837	12	324,858	74	1,258,695	86	Stockholms vågar .....	151,869	18	23,001	13	174,870	31
De öfriga stapelstadsvågarna	424,168	40	31,471	60	455,640	—	Göteborgs våg .....	178,551	46	63,013	49	241,564	95
Arboga, Köpings, Strömsholms och Vesterås uppstadsvågar, tillsammans.....	79,160	95	6,542	45	85,703	40	De öfriga stapelstadsvågarna	180,173	85	46,279	58	226,453	43
S:a jernexport från vågarna	1,875,595	1	419,846	41	2,295,441	42	Uppstadsvågarna .....	1,484	3	4,501	33	5,985	41
							S:a inventarium d. 31 1875	512,078	52	136,795	58	648,874	10

Den i tabellen här upptagna posten för export af stångjern och manufaktur, 2,295,441.42 centner, angifver endast beloppet af de till någotdera af dessa artikelslag hörande effekter, hvilka, efter att hafva varit vågförda, blifvit exporterade, och innefattar således icke den del af jernexporten, som egt rum utan vågföring af effekterna. Rörande denna senare del af jernexporten hafva icke för nu ifrågavarande tid, eller för bruksår, erhållits så fullständiga uppgifter, att de kunna tjena till grund för beräkandet af här åsyftade jernexport i dess helhet för sagda tid, eller för bruksår, hvilken årsindelning ännu skall ligga till grund för räkenskapernas förande vid jern- och metall-vågarna. I fråga åter om jernexporten i dess helhet för kalenderåret 1875, torde få hänvisas till derom meddelade specifika uppgifter i Collegii underdåniga berättelse angående Utrikes Handeln och Sjöfarten.

## 2:o. Uppfordrad malm af annat slag än jernmalm äfvensom svafvelkis.

Uti de för vinnandet af annan malm än jernmalm eller af svafvelkis arbetade grufvor hafva af dessa mineralier erhållits följande belopp, nemligen:

		Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
		Belägenhet.	Benämning.	Antal grufvor.	Centner.	℔.
<b>Silfver- och Bly-malmer:</b> = (ur 35 grufvor) 262,046.60 centner.	<b>Kopparbergs Län:</b>					
		Schedvi Socken.....	Löfås grufvefält.....	1	1,371	—
		Norrbärkes Socken.....	Svartgrufvan .....	1	5,283	—
			Springgrufvan .....	1	15	—
			Stollberggrufvan .....	1	953	—
			S:ma för Kopparbergs Län	4	7,622	—
		<b>Vestmanlands Län:</b>				
		Sala Socken .....	Sala Silfververks grufvor...	5	154,434	60
			S:ma för Vestmanlands Län	5	154,434	60
		<b>Örebro Län:</b>				
		Ljusnarsbergs Socken..	Ljusnarsbergsfältet .....	1	3,555	—
			Kafveltorpsfältet .....	6	17,883	—
			Sveparegrufvan .....	1) <sup>1)</sup> 1	—	—
		Lerbäcks o. Hammars S:r	Åmmebergfältet .....	19	78,552	—
		<b>Östergötlands Län:</b> Godegårds Socken.....				
		S:ma för Örebro och Östergötlands Län	27	99,990	—	
		Summa för Riket	36	262,046	60	
<b>Koppar-malm:</b> = (ur 29 grufvor) 700,853.40 centner.	<b>Jemtlands Län:</b>					
		Åre Socken .....	Gustafsgrufvan .....	1	17,897	50
		Kalls Socken .....	Bjelkes grufva.....	1	7,680	30
			S:ma för Jemtlands Län	2	25,577	80
		<b>Kopparbergs Län:</b>				
	Kopparbergs Socken.....	Stora Kopparbergs grufva...	1	475,094	—	
		S:ma för Kopparbergs Län	1	475,094	—	

<sup>1)</sup> Utan uppgifvet malmfång.

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal grufvor.	Centner.	℔.
<b>Örebro Län:</b>				
Hammars o. Lerbäcks S:r	Vehna grufvefält .....	3	50,376	—
Ljusnarsbergs Socken...	Ljusnarsbergsfältet .....	2	2,847	50
	D:o D:o .....	<sup>1)</sup> 3	—	—
	Kafveltorpsfältet .....	8	} 17,670 } <sup>2)</sup> 7,705	—
	Brattbergskärnsgrufvan .....	1		772
	Gamla Finngrufvan, m. fl.	<sup>1)</sup> 10	—	—
	S:ma för Örebro Län	27	79,370	50
<b>Södermanlands Län:</b>				
Tunabergs Socken .....	De Beschiska grufvan .....	1	<sup>3)</sup> 8,288	—
	S:ma för Södermanlands Län	1	8,288	—
<b>Östergötlands Län:</b>				
Värna Socken .....	Bersbo grufva .....	1	} 42,219	—
	Steffenburgsgrufvan .....	1		
Björnsätters Socken .....	Grönhögsgrufvan .....	1	45,708	—
	S:ma för Östergötlands Län	3	87,927	—
<b>Calmar Län:</b>				
Tryserums Socken .....	Nya Häradsgrufvan och Snarkullegrufvan .....	2	15,427	10
Gladhammars Socken ...	Gladhammarsgrufvorna .....	5	2,369	—
Misterhults Socken .....	Solstadsgrufvan .....	1	6,800	—
	S:ma för Calmar Län	8	24,596	10
	Summa för Riket	42	700,853	40
<b>Nickel-malm:</b>				
= (ur 9 grufvor) 183,235 centner.				
<b>Vesternorrlands Län:</b>				
Timrå Socken .....	Lunnegrufvan .....	1	1,255	—
	S:ma för Vesternorrlands Län	1	1,255	—
<b>Kopparbergs Län:</b>				
Leksands Socken .....	Slättbergs grufvor .....	3	50,444	—
Stora Tuna Socken .....	Kuso grufvor .....	4	55,161	—
	S:ma för Kopparbergs Län	7	105,605	—
<b>Jönköpings Län:</b>				
Alsheda Socken .....	Klefva grufva .....	1	76,375	—
	S:ma för Jönköpings Län	1	76,375	—
	Summa för Riket	9	183,235	—

<sup>1)</sup> Utan uppgifvet malmfång.<sup>2)</sup> Malmen innehållande jemnte koppar äfven bly och zink.<sup>3)</sup> Malmen jemnväl kobolthaltig.

		Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.		
		Belägenhet.	Benämning.	Antal grufvor.	Centner.	℔.	
<b>Kobolt-malm:</b> = (ur 4 grufvor) 1,739.23 centner.	<b>Örebro Län:</b>						
		Hammaro o. Lerbäckes S:r	Vehna grufvefält .....	3	888	—	
			S:ma för Örebro Län	3	888	—	
	<b>Calmar Län:</b>						
		Gladhammars Socken ...	Gladhammars grufvefält .....	1	851	23	
			S:ma för Calmar Län	1	851	23	
		Summa för Riket	4	1,739	23		
<b>Zink-malm:</b> = (ur 26 grufvor) 744,388 centner.	<b>Kopparbergs Län:</b>						
		Norrbärkes Socken.....	Svartgrufvan .....	1	221	—	
			Springgrufvan .....	1	60	—	
			Stollbergsgrufvan .....	1	6,806	—	
			S:ma för Kopparbergs Län	3	7,087	—	
	<b>Örebro Län:</b>						
		Ljusnarsbergs Socken...	Kafveltorpsfältet .....	4	2,925	—	
		Lerbäckes o. Hammaro S:r	Åmmebergsfältet .....	16	734,376	—	
	<b>Östergötlands Län:</b>						
		Godegårds Socken .....		3			
		S:ma för Örebro och Östergötlands Län	23	737,301	—		
		Summa för Riket	26	744,388	—		
<b>Mangan-malm (Brunsten):</b> = (ur 2 grufvor) 19,998 centner.	<b>Jönköpings Län:</b>						
		Ödestugu Socken.....	Spexeryds o. Hohults grufvor	2	19,998	—	
			S:ma för Jönköpings Län	2	19,998	—	
			Summa för Riket	2	19,998	—	
<b>Svafvel-kis:</b> = (ur 3 grufvor) 70,932 centner.	<b>Kopparbergs Län:</b>						
		Kopparbergs Socken... ..	Stora Kopparbergs grufva...	1	55,432	—	
			S:ma för Kopparbergs Län	1	55,432	—	
	<b>Örebro Län:</b>						
		Ervalla Socken .....	Lyckehemmans Svafvelkisbrott .....	1	2,600	—	
			S:ma för Örebro Län	1	2,600	—	
	<b>Jönköpings Län:</b>						
		Fröderyds Socken .....	Hökhultsgrufvan.....	1	12,900	—	
		S:ma för Jönköpings Län	1	12,900	—		
		Summa för Riket	3	70,932	—		

### 3:o. De så kallade Ädlare Verken, med dervid åstadkomna tillverkningar.

#### a) Guld.

Vid *Konung Gustaf III:s Silfververk* i Falun hafva erhållits 9  $\text{æ}$  83 ort guld. Tillverkningen är afradsfri.

#### b) Silfver.

Vid *Konung Gustaf III:s Silfververk* i Falun har åstadkommits en tillverkning af 738  $\text{æ}$  45 ort silfver. Tillverkningen är afradsfri.

*Löfås Silfververk* i Schedvi Socken och Kopparbergs Län: Tillverkningen af silfver har här utgjort 38  $\text{æ}$  4 ort, hvaraf afrad skolat erläggas med  $\frac{3}{10}$  af tillverkningen.

*Sala Silfververk* i Vestmanlands Län: Grufvebrytningen har härstädes drifvits i 44 arbetsrum, alla i Sala odalfälts grufvor och för Sala bergslags räkning. Af dessa arbetsrum hafva tillhört: Torgschachtsgrufvan 7, Storgrufvan 31, Carlsschachtsgrufvan 3, Grefve Bjelkes stoll 1 och Biskopsgrufvan 2; samt varit brutna: på malm 23, för upptäckande af malm i okänd klyft 9, för beredande af utbrytning i kända malmfält 5, samt för åvägbringande af kommunikationer och vädervexling 7. Orter hafva blifvit drifna till en sammanräknad längd af 883.5 fot. Sänkingsarbete har drifvits till ett djup af 35.5 fot, samt sulstrossning i ort till en längd af 117 fot, hvaraf i Grefve Bjelkes stoll 54.5 fot samt i Biskopsgrufvan 61.5 fot. Grufvebrytningen har utgjort 68,967.5 tunnor fyndigt och 5,898 tunnor ofyndigt berg, eller tillsammans 74,865.5 tunnor berg å 6  $\frac{2}{3}$  kubikfot. Ur det brutna berget hafva blifvit utsofrade det i nästföregående tabell för hit hörande grufvor uppgifna belopp malm 154,434.60 centner, deraf 151,491.60 centner vaskmalm och 2,943 centner stufmalm, med en silfverhalt i den senare af 11.2 till 27 ort på centnern. För blysmältningen hafva från de förberedande processerna blifvit uppförda 10,964 centner stuf, sliger och skärsten, hvaraf, efter drifning och finering, erhållits 957  $\text{æ}$  15 ort bergfint silfver.

Den egentliga afraden utgör  $\frac{1}{10}$  af tillverkningen.

Af Silfververkets ränteersättningsfond, som, enligt Nådigt Bref till Kammar- och Commerce-Collegierna den 28 Mars 1873, skolat vid utgången af kalenderåret 1873 anses vara fullbildad och vid sistnämnda tid uppnått ett kapitalbelopp af 330,531 riksdaler 50 öre, äro, enligt inkommen räkenskap öfver sagda fond, hos Sala bergslag innestående ett kapitalbelopp af 142,987 kronor 50 öre samt återstoden, 187,544 kronor, placerad dels mot skuldförbindelser intecknade i fastighet å landet, dels i Riksgäldskontorets samt Vexjö Hypoteksförenings obligationer; och förmäles, att, enär bergslagen så väl måste hafva ett större penningebelopp på mera rörlig fot tillgängligt för dagliga kassabehof, som ock kan utlåna egna medel mot annan säkerhet än som för utlåning af ränteersättningsfondens varit föreskrifvet och iakttaget, det synts lämpligast, att bergslagen såsom egen kapitalskuld, mot 5 procents ränta till fonden, öfvertagit det belopp af dessa kapital-medel, som ej kunnat på föreskrifna säkerhetsvilkor direkt utlånas.

*Hellefors Silfververk* i Hellefors Socken och Örebro Län: Sedan för de till verket hörande grufvor hvilostånd, i anseende dertill att uppgörande af förändrad plan för grufvedriften ifrågakommit, blifvit år 1865 beviljad och sedermera förlängts, samt, efter det af vederbörande sökts tillåtelse att nedlägga

verket, hvilket senare ärende, af Collegium anmäldt i underdånig skrifvelse den 30 December 1870, är beroende på Eders Kongl. Maj:ts nådiga pröfning, det sålunda medgifna hviloståndet fått fortfara, har arbetet vid grufvorna jemnväl under året 1875 varit inställt; och är någon tillverkning af silfver vid verket icke håller, så vidt uppgifvet blifvit, under sistnämnda år åstadkommen.

Sammanräknade silfvertillverkningen inom Riket har för året sålunda utgjort 1,733  $\text{t}$  64 ort.

### c) Koppar.

*Gustafs och Carlbergs Kopparverk* i Åre Socken och Jemtlands Län: Vid detta verk hafva nedsmälts 18,234 centner 30  $\text{t}$  malm från Bjelkes och Gustafs grufvor samt 7,343 centner 50  $\text{t}$  slig, hvaraf erhöles 843 centner 35  $\text{t}$  garkoppar.

*Stora Kopparberget* i Kopparbergs Län: Antalet af de under året brutna arbetsrum har uppgått till 135, af hvilka drifvits: 82 på malmfång, 43 på försök, 7 för åvägabringande af kommunikationer samt 3 för vinnande af svafvelkis. Af dessa arbetsrum hafva drifvits 116 i fast klyft och 19 i ras. Berguppföringen har uppgått till 1,002,340 centner, af hvilka erhöles i nästföregående tabell för denna grufva upptagna 475,094 centner malm och 55,432 centner svafvelkis. Koppartillverkningen härstädes uppgifves till 11,561 centner 78  $\text{t}$  garkoppar, deraf 3,508 centner 58  $\text{t}$  åstadkommits genom smältning och 8,053 centner 20  $\text{t}$  genom lakning och utfällning.

Vid *Korsnäs Slagbrukshytta* i Vika Socken och Kopparbergs Län har tillverkats 12 centner 40  $\text{t}$  skärsten.

Vid *Garpenbergs Kopparverk* i Garpenbergs Socken och Kopparbergs Län hafva tillverkats 7 centner garkoppar.

*Ljusnarsbergs Kopparverk* i Ljusnarsbergs Socken och Örebro Län: Vid detta verk hafva tillverkats 122 centner 15  $\text{t}$  garkoppar.

*Kafveltorps Kopparverk* i samma Socken: Härstädes hafva, af nedsmälta 8,374 centner kopparmalm och 3,224 centner blandgods, tillverkats 1,158 centner 95  $\text{t}$  garkoppar.

*Bångbro Kopparverk* i samma Socken: Tillverkningen har här utgjort 371 centner 75  $\text{t}$  garkoppar.

*Tunabergs Kopparverk* i Tunabergs Socken och Södermanlands Län: Tillverkningen har här utgjort 65 centner 63  $\text{t}$  garkoppar.

*Åtvidabergs Kopparverk* i Åtvids Socken och Östergötlands Län: Vid detta verk hafva nedsmälts 156,772 centner 10  $\text{t}$  malm från Bersbo malmfält, 46,301 centner 80  $\text{t}$  malm från Grönhögsgrufvan, 12,958 centner dels sållad, dels osållad sylta från Mormorsgrufvan samt 58,582 centner oren slagg och ungsods, eller tillsamman 274,613 centner 90  $\text{t}$  kopparhaltigt gods. Af 57,743 centner 20  $\text{t}$  skärsten hafva erhöles 8,812 centner råkoppar. Den sålunda tillverkade råkopparn har, tillsammans med en mindre behållning dylik koppar från föregående år samt 43 centner 62  $\text{t}$  skrotkoppar och 9 centner s. k. kummerfärg eller glödspån från kopparsmidet, behandlats i gasugn, hvarvid af 8,857 centner råkoppar samt nyssnämnda belopp skrotkoppar och glödspån erhöles 7,416 centner 37  $\text{t}$  garkoppar och 159 centner 90  $\text{t}$  raffinerad eller smidesgar koppar; utgörande alltså tillverkningen tillsammans 7,576 centner 27  $\text{t}$  garkoppar.

*Valdemarsviks Kopparverk* i Tryserums Socken och Calmar Län: Tillverkningen härstädes har utgjort 760 centner 65  $\text{t}$  garkoppar.

Enligt hvad nu blifvit omförmäldt, är koppartillverkningen inom Riket under ifrågavarande år att upptaga till 22,467 centner 53  $\text{q}$  garkoppar.

För tillverkningen vid Ljusnarsberg, Kafveltorp, Bångbro och Åtvidaberg hafva åtnjutits frihetsår. Huruvida för det vid Korsnäs åstadkomna slaggbruk tionde blifvit påförd är icke uppgifvet. För tillverkningen vid öfriga här nämnda verk är afraden bestämd till  $\frac{3}{10}$  af tillverkningsbeloppet, utom i hvad angår Gustafs- och Carlbergs Kopparverk, der den skolat erläggas med  $\frac{1}{10}$  af sagda belopp.

#### d) Nickel.

*Sågmyre Nickelverk* i Leksands Socken och Kopparbergs Län: Tillverkningen har här utgjort 568 centner 49  $\text{q}$  nickelspeis.

*Klefva Nickelverk* i Alsheda Socken och Jönköpings Län: Ur Klefva grufva hafva blifvit uppfordrade 76,375 centner nickelmalm. Vid verket hafva nedsmälts 65,767 centner nickelmalm, hvaraf erhållits 1,240 centner 85  $\text{q}$  concentrationssten. Någon metallisk nickel har icke häller härstädes under året tillverkats.

Den uppgifna tillverkningen under året har sålunda utgjort 568 centner 49  $\text{q}$  nickelspeis och 1,240 centner 85  $\text{q}$  concentrationssten.

Afrad har vid nämnda verk skolat utgå med  $\frac{3}{10}$  af tillverkningen.

#### e) Messing.

Tillverkningen häraf har utgjort:

	Centner.	$\text{q}$ .	ort.
Vid <i>Skultuna Messingsbruk</i> i Skultuna Socken och Vestmanlands Län.....	4,510.	55.	48.
» <i>Nyköpings Messingsbruk</i> .....	—	40.	25.
» <i>Gusums Messingsbruk</i> i Ringarums Socken och Östergötlands Län.....	1,224.	52.	—
	Summa 5,735.	47.	73.

### 4:o. Diverse Verk och Tillverkningar.

#### Kopparhamrar och Kopparvalsverk.

Tillverkningen vid dessa verk har utgjort:

	Centner.	$\text{q}$ .	ort.
Vid <i>Skultuna</i> i Vestmanlands Län.....	3,724.	57.	94.
» <i>Forssjö</i> i Södermanlands Län.....	4.	25.	—
» <i>Forsaström</i> i Calmar Län.....	121.	53.	—
» <i>Lessebo</i> i Kronobergs Län.....	49.	3.	—
» <i>Granefors</i> i Blekinge Län .....	1,298.	50.	50.
	Summa 5,197.	89.	44.



## Gjutgods af annan metall än jern.

Tillverkningen af sådant gods uppgifves vara åstadkommen till följande belopp:

	Centner.	Ⓕ.
Vid <i>Köpings</i> Mekaniska verkstad .....	113.	—
» <i>Motala</i> D:o d:o .....	679.	75.
	Summa	792. 75.

## Bly

har blifvit tillverkad till följande belopp:

	Centner.	Ⓕ.
Vid <i>Sala</i> Silfververk .....	362.	94.
» <i>Schisshytte</i> Blyverk i Kopparbergs Län .....	736.	—
» <i>Löfåsen</i> i samma Län .....	201.	15.
	Summa	1,300. 9.

I detta belopp är inberäknad, förutom ofvanupptagna, vid Schisshyttan åstadkomna post »bly», allenast den uppgifna tillverkningen af så kalladt friskbly. Beträffande tillverkningen af verkbley, finnes sådan för året uppgifven endast från f. d. 5:te Bergmästare-Distriktet, der denna tillverkning uppgått till 4,591 centner 36 Ⓕ, nemligen vid *Kafveltorp* till 3,722 centner 1 Ⓕ och vid *Bångbro* till 869 centner 35 Ⓕ.

För öfrigt torde böra omförmålas, att blyglete, som synes vara ernad att såsom sådan afyttras och ej att dessförrinnan reduceras, blifvit tillverkad vid *Sala* Silfververk till ett belopp af 10 centner 50 Ⓕ.

Afrad är bestämd att utgå vid *Löfåsen* med  $\frac{1}{30}$  af tillverkningen. Den öfriga blytillverkningen har varit afradsfri.

## Zink.

Ur de Bolaget *La Vieille Montagne* tillhöriga grufvor inom *Åmmebergs malmfält*, beläget dels i Lerbäck och Hammars Socknar i Örebro Län, dels i Godegårds Socken i Östergötlands Län, hafva, jemnte ett ur den vunna malmen erhållet, till 78,552 centner angifvet belopp blymalm, uppfodrads 734,376 centner zinkmalm. Ur denna malm äro utsofrade 149,544 centner stuffblende, hvarjemnte i vaskverk blifvit behandlade 689,880 centner fattigare zinkmalm, hvaraf erhållits 243,418 centner concentrerad vaskblende. Af dessa belopp blende hafva 232,298 centner blifvit rostade och lemnat 212,059 centner rostadt blende.

Dessutom hafva upphemtats: ur *Svartgrufvan*, *Springgrufvan* och *Stollbergsgrufvan* i Kopparbergs Län 7,087 centner samt ur *Kafveltorps grufvor* i Örebro Län 2,925 centner zinkmalm.

Metallisk zink har icke blifvit inom riket tillverkad.

## Kobolt.

Förutom de, enligt uppgift å sid. 25, i Vehna grufvefält inom Örebro Län och i Gladhammars grufvefält inom Calmar Län brutna belopp koboltmalm, hvilka icke, så vidt anmaldt är, undergått någon vidare bearbetning inom Riket, har vid Tunaberg i Tunabergs Socken och Södermanlands Län, af kobolthaltigt gods från Tunabergs koppargruva i samma Län, genom stampning och vaskning erhållits renad koboltmalm till ett belopp af 733 Ⓕ, af hvilket senare belopp i afrad erlagts  $\frac{1}{30}$ .

## Brunsten.

Af det, enligt uppgift å sid. 25, ur *Spexeryds* och *Hohults* grufvor i Ödestugu Socken och Jönköpings Län erhållna belopp brunsten hafva 3,500 centner genom förmalning blifvit pulvericerade.

## Svafvel.

Tillverkningen häraf har utgjort:

	Centner.
Vid <i>Falu Svafvelverk</i> .....	6,105.
	Summa 6,105.

Afrad har skolat utgöras med  $\frac{1}{30}$  af tillverkningen.

## Kopparvitriol.

	Centner.	℔.
Vid <i>Falu Vitriolverk</i> hafva häraf tillverkats .....	4,661.	84.
	Summa 4,661. 84.	

Afrad har skolat utgöras med  $\frac{1}{30}$  af tillverkningen.

## Jernvitriol.

Tillverkningen häraf har utgjort:

	Centner.	℔.
Vid <i>Sågmyre Vitriolverk</i> i Kopparbergs Län.....	2,111.	40.
» <i>Dylta</i> d:o i Örebro Län .....	665.	60.
» <i>Ölands</i> d:o i Calmar Län .....	3,406.	80.
» <i>Lowers</i> d:o i d:o d:o .....	3,345.	60.
	Summa 9,529. 40.	

För Sågmyre vitriolverk åtnjutas frihetsår. För öfriga här nämnda verk är afraden bestämd till  $\frac{1}{30}$  af tillverkningen.

## Rödfärg.

Tillverkningen häraf har utgjort:

	Centner.	℔.
Vid <i>Lunne Rödfärgsverk</i> i Vesternorrlands Län.....	100.	—
» <i>Falu</i> d:o .....	28,036.	—
» <i>Ridkärrs</i> d:o i Örebro Län.....	554.	40.
» <i>Dylta</i> d:o i d:o d:o .....	3,571.	20.
» <i>Ölands</i> d:o i Calmar Län .....	1,088.	—
» <i>Lowers</i> d:o i d:o d:o .....	466.	—
	Summa 33,815. 60.	

Lunne Rödfärgsverk, privilegieradt år 1820 med frihet från afrad till och med år 1825, synes sedan dess icke hafva varit förr än år 1875 begagnadt och af sådan anledning icke håller taxeradt till tionde. För de öfriga verken har afrad skolat utgå med  $\frac{1}{30}$  af tillverkningen.

## Alun.

Häraf äro tillverkade:

	Centner.	℔.
Vid <i>Latorps Alunverk</i> i Örebro Län .....	3,604.	—
» <i>Ölands d:o</i> i Calmar Län .....	4,760.	—
» <i>Lowers d:o</i> i d:o d:o .....	2,118.	20.
» <i>Andrarums d:o</i> i Kristianstads Län .....	1,128.	32.
	Summa 11,610.	52.

## Blyerts.

Häraf hafva åstadkommits:

	Centner.	℔.
Vid <i>Fagersta Blyertsverk</i> i Vestmanlands Län .....	825.	—
» <i>Norbergs d:o</i> i d:o d:o .....	90.	—
	Summa 915.	—

## Porfyr.

Några arbeten häraf hafva under året icke blifvit åstadkomna.

## Marmor.

Vid *Kolmårdens Marmorbruk* i Östergötlands Län hafva arbeten häraf blifvit förfärdigade till ett värde af 7,253 kronor 2 öre och dessutom rå marmor afyttrats till ett värde af 1,210 kronor 55 öre; hvarjemnte uppgifvits, att vid *Clastorps Marmorbruk* i Södermanlands Län dylika arbeten åstadkommits till ett värde af 11,000 kronor; utgörande dessa värdebelopp tillsammans 19,463 kronor 57 öre.

## Stenkol.

Häraf hafva blifvit uppbrutna:

		Kubikfot.
Vid <i>Höganäs</i> i Malmöhus Län:		
af sorten N:o 1.....	435,304.	
» » N:o 2.....	882,525.	
» » N:o 3.....	332,715.	1,650,544.
» <i>Vallåkra</i> Bolags Stenkolsfält i Malmöhus Län .....		844,603.
» <i>Boserups</i> Stenkolsfält i samma Län:		
af sorten N:o 1 .....	76,000.	
» » N:o 2.....	13,500.	89,500.
» <i>Kroppps</i> Bolags Stenkolsfält i samma Län .....		427,785.
» <i>Eslöfs</i> Bolags Stenkolsfält i samma Län .....		47,406.
» <i>Helsingborgs</i> Stenkolsverk.....		7,143.
	Summa 3,066,981.	

I öfverensstämmelse med hvad nu blifvit omförmäldt, äro de under bruksåret 1875 åstadkomna bergverksprodukter i nedanstående tabell, Lit. G., summariskt för hvarje slag, upptagna; varande äfven, för jemnförelse härutinnan, produktionsbeloppen under de fyra nästföretgånga åren i tabellen införda.

Lit. G.

Bergverksprodukter, åren 1871—1875.

	1871.	1872.	1873.	1874.	1875.
Jernmalm, Bergmalm..... Centner	15,215,589.20	16,938,345.08	19,458,338.90	21,692,998.11	18,996,654.32
D:o Sjö- och Myr-malmer. »	370,784.40	292,223.58	126,146.65	101,122.05	351,353.60
Tackjern, oberäknadt gjutgods, till- verkadt vid masugnarna..... »	6,892,025.85	7,867,517.34	7,987,646.28	7,575,388.47	8,083,550.57
Gjutgods, tillverkadt vid masug- narna..... »	136,385.30	117,145.74	145,486.75	137,389.94	162,948.90
Gjutgods, tillverkadt genom tack- jerns omsmältning..... »	288,539.49	310,957.96	355,863.46	406,676.71	407,579.48
Stångjern..... »	4,415,510.88	4,068,581.91	4,125,915.29	3,943,871.92	4,466,354.53
Stål..... »	200,950.87	373,092.02	399,599.31	539,866.34	503,127.22
Jern- och Stål-manufaktur..... »	636,358.13	769,637.93	891,307.7210	805,146.81	899,708
Silfver- och Bly-malmer..... »	281,672.30	225,390.20	231,732.80	287,026.90	262,046.60
Guld..... ₤	14.2794	15.3455	13,3555	7.5622	9.83
Silfver..... »	2,292.2630	1,747.0577	1,659.82	1,740.4104	1,733.64
Kopparmalm..... Centner	1,505,309.30	1,417,264.55	905,934.31	678,316.51	700,853.40
Koppar..... »	33,426.17	32,103.62	26,152.46	22,573.75	22,467.53
Nickelmalm..... »	91,381	120,955	89,075	106,580	183,235
Nickelsten..... »	7,914.17	1,168	1,287.05	1,072	1,240.85
Nickelspeis..... »	—	—	—	619	568.49
Nickelkoppar..... »	432.98	692.94	451.72	328.26	—
Messing..... »	3,680.2550	4,788.0050	5,374.6550	5,986.80	5,735.4773
Kopparsmide..... »	6,667.4050	5,723.84	5,258.4925	5,144.7850	5,197.8944
Gjutgods af annan metall än jern »	536.7730	1,300.1830	1,086.8120	1,198.87	792.75
Bly..... »	2,095.42	1,017.40	572.08	1,318.84	1,300.09
Zinkmalm..... »	<sup>1)</sup> 755,503	<sup>1)</sup> 786,703	<sup>1)</sup> 635,631	<sup>1)</sup> 663,364.50	<sup>1)</sup> 744,388
Koboltmalm..... »	—	960	391.31	959.58	1,739.23
Koboltmalm, renad..... ₤	406	1,371	1,005	706	733
Brunsten..... Centner	9,156	5,983	7,190	15,086	19,998
Svafvelkis..... »	15,050	13,300	60,009	90,445	70,932
Svafvel..... »	7,871.45	7,667.53	8,291.73	6,434.53	6,105
Kopparvitriol..... »	2,272.30	2,926.92	2,439.37	3,791.60	4,661.84
Jernvitriol..... »	15,309.85	14,654.20	10,901.20	11,023.40	9,529.40
Rödfärg..... »	29,225.20	27,719.44	33,352.10	31,260	33,815.60
Alun..... »	16,608.76	16,614.68	13,755.04	12,945.52	11,610.50
Blyerts..... »	1,111.75	1,322.60	1,552	915	915
Marmor..... till värde i Kronor af	14,000	14,757	19,463.23	17,974.26	19,463.57
Stenkol..... Kubikfot	1,992,590	1,840,260	2,406,486	2,729,610	3,066,981

<sup>1)</sup> Från beloppet uppfordrad zinkmalm är här afräknadt ett belopp ur samma malm utsofrad blymalm.

## 5:o. Arbetskraft.

Vid bergverks- och bruks-rörelsen hafva, enligt de uppgifter, som derom inkommit, under året varit använda 29,351 arbetare, såsom i följande tabell, Lit. H., finnes närmare angifvet.

Lit. H. Antal arbetare, använda vid bergverks- och bruks-rörelsen, året 1875.

	Jerngrufvorna.			Jernverken.					Andra verk med tillhörande grufvor.				Summa Summarum.	
	Ständige.	Tillfällige.	Qvinnor och barn.	Summa.	Masugnarna.	Stångjärnsverken.	Manufakturverken och Gjuterierna.	Ej klassificerade.	Summa.	Guld-, Silver- och Bly-verken.	Kopparverken.	Åskilliga andra verk.		Summa.
Norrbottns Län.....	21	3	—	24	42	40	31	—	113	—	—	—	—	137
Vesterbottns ».....	—	—	—	—	72	44	33	13	162	—	—	—	—	162
Vesternorrlands ».....	10	—	1	11	140	119	131	13	403	—	—	4	4	418
Jemtlands ».....	—	10	—	10	14	7	7	—	28	—	77	—	77	115
Gefleborgs ».....	274	—	—	274	646	706	374	—	1,726	—	—	57	57	2,057
Upsala ».....	494	18	35	547	184	297	17	—	498	—	—	—	—	1,045
Stockholms Län och Stad.....	335	40	132	507	61	126	612	—	799	—	—	—	—	1,306
Kopparbergs Län.....	1,425	20	102	1,547	995	702	276	16	1,989	22	489	252	763	4,299
Vestmanlands » { Utom Sala Bergs- hauptmans-Distrikt	869	—	—	869	409	704	176	165	1,454	—	—	455	455	2,778
Sala Bergshauptmans-Distrikt.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	286	—	—	286	286
Örebro Län.....	1,584	404	94	2,082	1,023	1,329	230	6	2,588	10	189	666	865	5,535
Skaraborgs ».....	—	—	—	—	18	38	205	—	261	—	—	—	—	261
Vermlands ».....	660	—	49	709	495	1,071	568	31	2,165	—	—	—	—	2,874
Elfsborgs ».....	—	—	—	—	51	111	110	14	286	—	—	—	—	286
Göteborgs. och Bohus Län.....	—	—	—	—	—	—	691	—	691	—	—	—	—	691
Södermanlands Län.....	183	16	15	214	89	69	490	—	648	—	24	13	37	899
Östergötlands ».....	70	8	—	78	96	895	417	—	1,408	—	754	161	915	2,401
Calmar ».....	13	—	—	13	99	416	527	—	1,042	—	198	132	330	1,385
Jönköpings ».....	50	22	—	72	270	163	149	—	582	—	—	93	93	747
Kronobergs ».....	—	1	—	1	150	68	158	—	376	—	2	3	5	382
Blekinge ».....	—	—	—	—	—	21	244	—	265	—	5	13	18	283
Kristianstads ».....	—	3	—	3	—	—	114	—	114	—	—	21	21	138
Malmöhus ».....	—	—	—	—	—	—	236	—	236	—	—	630	630	866
Summa	5,988	545	428	6,961	4,854	6,926	5,796	258	17,834	318	1,738	2,500	4,556	29,351

hvarjemte vederbörande Bergmästare dels uppgifvit, att vid sjömalmsstägterna i Calmar Län varit anställda 7 personer, dels förmält, att den arbetskraft, som blifvit använd för upptagandet af det inom Jönköpings och Kronobergs Län upphemtade, här ofvan angifna belopp sjö- och myr-malmer, vore att anse såsom motsvarande 5,055 mansdagsverken.

I afseende å olycksfall, timade bland de vid bergverken under året sysselsatte arbetare, har blifvit anmäldt: att inom Upsala Län vid Dannemora grufvor en person »genom vådlig händelse» ljutit döden, och vid Salsta grufvor en person genom spel-linans sönderspringande omkommit; att i Norbergs grufvor inom Vestmanlands Län genom olyckshändelser tre personer ljutit döden samt två personer blifvit skadade; att inom Örebro Län i Lilla Kärrgrufvan å Stribergsfältet en minderårig grufvearbetare genom fall i grufvan omkommit, samt i Haggrufvefältet en person nedfallit i ett schacht, och till följd deraf affidit; att vid Åmmebergs zinkgrufvor inom Örebro och Östergötlands Län två personer blifvit dödade »under skjutning»; att inom Vermlands Län, vid Persbergs grufvor tre personer blifvit, en genom ras, en genom fall och en »genom en sten» i grufvan, skadade, vid Tabergs grufvefält en person ihjälslagits genom fall i grufva samt en person blifvit lindrigt skadad, men återställd, i Finnhyttebergs grufvor en person skadats af en dynamitpatron, så att han förlorat synen, i Limkärnsfältet en person nedfallit i grufvan och till följd af fallet sedermera affidit, och i Gåsgrufvefältet en person till följd af fall i grufvan ljutit döden; samt att inom Östergötlands Län i Bersbo Bondgrufva två personer nedfallit i grufveschachtet och dervid erhållit skador, den ena af svårare och den andra af mindre svår beskaffenhet, och i Bersbo Storgufva en person genom fall i grufvan omkommit samt två personer, likaledes genom fall i grufvan, erhållit, den ene svårare, den andre mindre svåra, skador; varande alltså antalet af dem, som genom nu omförmälda olyckshändelser blifvit skadade, tjugufyra, af hvilka tretton till följd af de lidna skadorna ljutit döden.

Enligt inkomna uppgifter, hafva vid bergverks- och bruks-driften under året varit begagnade 173 ångmaskiner <sup>1)</sup>, af hvilka 109 vid grufvorna, nemligen 1 i Norrbottens Län, 1 i Jemtlands Län, 4 i Gefleborgs Län, 7 i Upsala Län, 7 i Stockholms Län, 8 i Kopparbergs Län, 18 i Vestmanlands Län, 31 i Örebro Län, 1 i Vermlands Län, 4 i Södermanlands Län, 5 i Östergötlands Län, 4 i Calmar Län, och 18 i Malmöhus Län; 13 vid masugnsdriften, nemligen 3 i Gefleborgs Län, 2 i Upsala Län, 1 i Stockholms Län, 2 i Kopparbergs Län, 2 i Vestmanlands Län, och 3 i Örebro Län; 44 vid stångjerns- och manufaktur-verken, nemligen 1 i Vesternorrlands Län, 4 i Gefleborgs Län, 7 i Upsala Län, 2 i Kopparbergs Län, 3 i Vestmanlands Län, 11 i Örebro Län, 3 i Vermlands Län, 3 i Östergötlands Län, 8 i Calmar Län, 1 i Jönköpings Län, och 1 i Blekinge Län; samt 7 vid andra verk, nemligen 1 i Göteborgs och Bohus Län, 1 i Calmar Län, 3 i Malmöhus Län, 1 i Kristianstads Län, och 1 i Blekinge Län.

<sup>1)</sup> Endast i afseende å 38 af dessa är lemnad uppgift om maskinkraftens storlek, hvilken för sagda 38 maskiner motsvarar tillsammans 558 hästkrafter.

## 6:o. Inmutningar och Hvilostånd.

På sätt nedanstående tabeller närmare utvisa, hafva under året af vederbörande tjenstemän blifvit utfärdade 1,307 mutsedlar å följande mineral-anledningar, nemligen:

Lit. I.

Mutsedlar, utfärdade året 1875.

	Jernmalm.		Guld-, Silfver- och Bly-malm.	Kopparmalm.	Nickelmalm.	Kobolmalm.	Molybdennalm.	Mangannalm.	Zinkmalm.	Svavelkis.	Blyerts.	Summa.
	Bergmalm.	Sjö- och Myr-malm.										
1:o) Å nyupptäckta fyndigheter:												
Af Bergshauptmannen vid Sala Silfververk å.....	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
» Bergmästaren i Norra Bergmästare-Distriktet.....	1	—	2	1	1	—	—	—	—	—	1	6
» D:o i Gefle—Dala Bergmästare-Distrikt med Vestman- manlands Län.....	186	—	5	12	3	—	—	—	8	—	—	214
» D:o i Östra Bergmästare-Distriktet med Östergötlands och Calmar Län.....	50	4	3	15	30	2	—	—	3	1	—	108
» D:o i förra 5:te Bergmästare-Distriktet.....	60	—	5	5	—	—	—	—	—	10	—	80
» D:o i förra 6:te D:o.....	16	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	19
» D:o i Vestra D:o.....	24	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	29
» D:o i Södra D:o.....	15	5	—	1	—	—	—	4	—	—	—	25
Summa	352	11	16	39	34	3	—	4	11	11	1	482
2:o) Å förut inmutade fyndigheter:												
Af Bergshauptmannen vid Sala Silfververk å.....	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2
» Bergmästaren i Norra Bergmästare-Distriktet.....	66	—	2	6	8	—	—	—	—	—	1	83
» D:o i Gefle—Dala Bergmästare-Distrikt med Vestman- lands Län å.....	273	—	24	9	—	—	—	—	—	—	—	306
» D:o i Östra Bergmästare-Distriktet med Östergötlands och Calmar Län å.....	103	—	3	30	15	—	—	—	—	—	—	151
» D:o i förra 5:te Bergmästare-Distriktet.....	120	—	5	12	—	—	1	—	—	3	—	141
» D:o i förra 6:te D:o.....	44	1	—	3	1	—	—	6	13	—	—	68
» D:o i Vestra D:o.....	19	—	11	10	—	—	—	—	—	2	—	42
» D:o i Södra D:o.....	9	21	—	1	—	—	—	—	—	1	—	32
Summa	634	22	46	71	25	—	1	6	13	6	1	825
Summa Summarum	986	33	62	110	59	3	1	10	24	17	2	1,307

och har hvilostånd meddelats för 1,663 grufvor, nemligen:

Lit. K.

Hvilostånd, meddelade året 1875.

	Jern- malm.	Gold, Silver- och Bly- malm.	Kopp- par- malm.	Nickel- malm.	Kobolt- malm.	Mangan- malm.	Svafvel- kis.	Stenkol.	Summa.
Af Bergmästaren i Norra Bergmästare-Distriktet för.....	49	—	—	—	—	—	—	—	49
» D:o i Gefle—Dala Bergmästare-Distrikt med Vestmanlands Län	183	28	4	2	9	—	—	—	226
» D:o i Östra Bergmästare-Distriktet med Östergötlands och Cal- mar Län .....	61	—	15	—	—	—	—	—	76
» D:o i förra 5:te Bergmästare-Distriktet .....	136	24	17	—	—	—	—	—	177
» D:o i förra 6:te D:o .....	92	—	—	—	—	24	1	—	117
» D:o i Vestra D:o .....	89	—	20	—	—	—	—	—	109
» D:o i Södra D:o .....	74	—	5	—	—	—	16	814	909
Summa	684	52	61	2	9	24	17	814	1,663

Uppgifna antalet utmål, som under året varit under hvilostånd, har deremot utgjort 1,306, af hvilka 615 tillhört jerngrufvor; hvarjemte hvilostånd förmåls äfven hafva åtnjutits för 4,332, med utmål icke försedda områden, af hvilka 85 varit inmutade för vinnandet af jernmalm.

### 7:o. Förändringar genom anläggning eller nedläggande af verkstäder.

Under kalenderåret 1875 hafva resolutioner blifvit utfärdade rörande anläggning af:

En ny masugnspipa vid *Långshyttans* masugn i Husby Socken och Kopparbergs Län;

*Törefors* masugn i Neder-Kalix Socken och Norrbottens Län;

*Söderströms*, för tillverkning af liar afsedda, manufakturverk i Elfdalens Socken och Kopparbergs Län;

Ett Bessemerverk, ett gjuteri och en mekanisk verkstad vid *Stjernfors* bruk i Ljusnarsbergs Socken och Örebro Län;

*Barkhultsströms* Stångjernsverk i Elghults Socken och Kronobergs Län;

*Qvarnshammars*, för tillverkning af smältstycken afsedda, bruk i Godegårds Socken och Östergötlands Län;

Ett för tillverkning af bultar, muttrar och naglar afsedt verk, benämndt *Hallstahammars* bultfabrik, i Svedvi Socken och Vestmanlands Län;

En masugn med Bessemerverk vid *Gustafsfors* bruk i Ekshärads Socken och Vermlands Län;

*Grimso* Stångjernsverk i Ramsbergs Socken och Örebro Län;

En masugn äfvensom en puddelverkstad med dertill hörande valsverk vid *Avesta* bruk i Grytnäs Socken och Kopparbergs Län;

Ett valsverk för stångjern vid *Söderfors* bruk i Söderfors Socken och Upsala Län;

*Ölsboda* valsverk i Nysunds Socken och Örebro Län;

*Molnebo* gjuteri i Vester Löfsta Socken och Vestmanlands Län;

*Ljusne* Stångjernsverk i Söderala Socken och Gefleborgs Län;

*Flemminge*, för färskning af tackjern, medelst puddling efter Pernot's metod och patent, äfvensom för tillverkning af valsadt jern och plåt afsedda, jernverk i Ekeby Socken och Östergötlands Län;

Och har under samma år hos Collegium anmälan blifvit gjord rörande nedläggande för alltid af:

*Gullgrufve* och *Sunnäs* bruk i Skogs Socken och Gefleborgs Län.

Collegium framhärdar med djupaste vördnad,

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Eders Kongl. Maj:ts

underdånigste, tropligtigste  
tjenare och undersåtar,

C. FR. WÆRN.

S. J. STENBERG.

STATISTISKA CENTRALBYRÅN  
BIBLIOTEKET  
STOCKHOLM 27

Stockholm den 21 December 1876.

Frans Anton Crælius.